

GARAY, Gerő

Ref. Clergyman

GARAY GERŐ
1872 — 1941

Áprilisban, a Magyar Egyházkerület gyűlése alkalmával láttam utoljára. Már akkor rajta volt a halálnak a bélyege, de a lelke még teljesen éber volt. Az aryházi gazdálkodásról beszéltünk. Ez érdekelte a legjobban, mert, ha tanítóképző intézetet végzett is, ha Amerikában pappá is lett, mégis legjobban szerette a földet. A földnek ezt a szeretetét a "tírpák" ősöktől örökölte.

Nyiregyházán született 1872 március 12-én. Amerikába akkor érkezett, amikor a magyarországi református egyház amerikai egyházmegeyeje a legerősebb harcot folytatta azért, hogy az Amerikába szakadt magyar reformátusságot beszervezze a magyarországi református egyházba. Kemény, erős volt a harc. Azok, akik azon az állásponton voltak, hogy nincsen semmi szükség arra, hogy Magyarországból küldjenek segítséget a magyar reformátusoknak, mert ezek e nélkül is megmaradnak reformátusoknak és magyaroknak, igyekeztek különösen a Presbyteriánus Egyházban minél több magyar nyelvű gyülekezetet szervezni. Miután erre a munkára nem lehetett Magyarországból lelkészeket kapni, itt indult meg 1903-ban a lelkészképzés s azokat, akiknek tanítói oklevelük volt az egyes Presbyterik lelkészekké szentelték. Garay Gerőt, miután Scranton, Pa. vidékén munkálkodott és pedig Westmoreban, a mai Kingstonban, a Lackawanna Presbytery szentelte lelkészé. Kingstonban nem sokáig volt, mert nemsokára Sharonban illetve Farrellben lett lelkész. Innen 1917-ben Mount-Carmelbe került. Ekkor volt a Verhovayak Lapjának a szerkesztője.

Az egyleti lapot nagy odaadással és ügyesen szerkesztette, de ettől a munkától is elvitte a föld iránt való szeretete. Elment Wisconsinba farmernek. Ez a vállalkozása, bármennyire igyekezett is, nem sikerült. A farmerkedésből visszatért a lelkészi pályára. Sógora, Bogár Lajos, már ekkor toledói lelkész volt s így Toledoba ment másod-lelkésznek s egyuttal az Amerikai Magyar Református Egyesület titkári irodájában is dolgozott.

Innen South-Chicagoba ment át lelkesnek. South-Chicagoban, a Burnsidei egyháznak a megalakulása után, nem sokan maradtak s ő a reá maradt kevés maradékkal igyekezett az egyháznak a megmentésére. Ez a mentési munka nem sikerült, mert nem sikerülhetett. Miután átvette a Whitingben alakult egyháznak a gondozását is, itt folytatta azt az építő munkát, amelyre ebben az egyházban szükség volt. Sajnos nem nyerhette meg odaadó munkálkodásának a jutalmát. Amikor át kellett volna mennie Whitingbe, akkor támadta meg az a súlyos betegség, amelyből nem volt gyógyulás.

Itteni munkája azért volt sikeres, mert beszélt tót nyelven is. Egy pár gimnáziumi osztályt ugyanis Sajó-Gömörön végzett s itt tanult meg tótul. Amikor a Tót-Református-Szövetség megalakult, Garay Gerő és Bogár Lajos voltak a vezető egyének ebben a református szövetségben. Lapokat szerkesztettek, kiadták a tót nyelvű énekes könyvet. Ez a munka sajnos, csak addig ment, amíg a csehek befolyása át nem vette a vezető szerepet a tót-reformátusok életében.

